

Slovenski Pravnik

Leto LII.

Ljubljana, februarja 1938.

Štev. 1.—2.

Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani.

Tiho in dostojno, kakor pristoji vzvišeni resnobi duha, je bila dne 11. decembra 1937. ustanovljena AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI v Ljubljani. Izpolnjena je s tem najvišja kulturna aspiracija slovenskega naroda, ustvarjena ustanova, po kateri so stremeli njegovi najodličnejši predstavniki. Čeprav najmlajša sestra drugih dveh akademij v državi, bo vendar naša akademija nadaljevala kulturno tradicijo, ki jo je pri nas zapustila leta 1693. ustanovljena Academia Operosorum, obnovljena pred 156. leti po Japelju in Kumerdeju. AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI v Ljubljani se bo torej lahko sklicevala na častitljivo zgodovinsko izročilo. Njena upravičenost je osnovana v zavesti kulturne pomembnosti naroda, ki je navzlic omejenosti prostora, na katerem mu je dano živeti, in navzlic neugodnim zgodovinskim prilikam ustvaril kulturne vrednote, po katerih je enakovreden član evropskega kulturnega občestva. Kultura ni odvisna od števila, še manj pa je od števila odvisna pravica naroda, da živi po lastni volji in se izživlja v skladu s smotri, ki služijo napredku človeštva. Prispevati k tem smotrom po kvalitativno najboljših močeh naroda je naloga nove akademije.

Ko toplo pozdravljamo AKADEMIJO ZNANOSTI IN UMETNOSTI v Ljubljani, ji izrekamo naše najboljše želje za njeno uspešno delovanje, se pridružujemo hvaležnemu priznanju naroda napram vsem, ki so s tihim delom, z velikim trudom in z nesebično požrtvovalnostjo pripomogli k njeni ustanovitvi. Ustvarjeno je sedaj središče, ki bo moglo koordinirati in združiti s trdnim delovnim načrtom posamezna že sedaj delujoča

znanstvena društva, in tako zbrati v skupnem delu raztresena znanstvena prizadevanja ter se lotiti velikih znanstvenih nalog, ki jih je mogoče pričeti in izvršiti le s kolektivnim prizadevanjem. Njena prva skrb bo, da častno reprezentira našo znanost in umetnost tudi v mednarodni kulturni tekmi in da s tem dviga čast države.

AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI v Ljubljani ima štiri razrede v tem-le redu: prvi razred obsega filozofijo, filologijo, in zgodovino; drugi razred pravne, sociološke in gospodarske vede; tretji razred matematične, tehnične, prirodoslovne in medicinske znanosti; četrti razred je umetniški (leposlovje, glasba, slikarstvo, likovna umetnost, arhitektura). Člani akademije so ali redni (največ jih more biti 50), ali dopisni (največ 60), ali pa častni. Za izvolitev je potrebna najstrožja znanstvena ali umetniška presoja, ki mora izkazati samostojnost ustvarjanja. Delo akademije se publicira v posebnih izdanjih, kjer so sorodne stroke združene pod skupnimi in enotnimi naslovi. Akademiji načeljuje predsednik, ki ga namestuje glavni sekretar; oba sta izvoljena za dobo treh let; posamezne razrede pa vodijo razredni sekretarji, ki se volijo vsako leto. Ti funkcionarji skupaj tvorijo predsedstvo akademije. Ob zaključku vsakega leta se vrši svečan javen zbor akademije s poročilom o delovanju akademije v preteklem letu, s sprejemom novih članov in s predavanjem o novih aktualnih znanstvenih (umetniških) problemih.

Prvi člani Akademije znanosti in umetnosti so Aleš Ušeničnik, Rajko Nahtigal, Fran Kidrič, Milko Kos, Gregor Krek, Rihard Zupančič in Oton Župančič, prvo predsedstvo pa tvorijo A. Ušeničnik, G. Krek in M. Kos.

SLOVENSKI PRAVNIK